

Dosar nr.116D/2015

Magistrat-asistent: d-na L.Tutunaru

Termen: 20.10.2015, ora 9

La dosar

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

SECRETAR GENERAL ADJUNCT
DIRECȚIA GENERALĂ JURIDIC

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA JURISDIȚIONALĂ

Nr. 5561 / 19 OCT 2015

Nr. 49847/14.10.2015

Dosar: 116 D/2015*

Termen: 20.10.2015

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
DOMNULE PRESEDINTE**

Ministerul Educației și Cercetării Științifice (fost Ministerul Educației Naționale), conform prevederilor OUG nr.86/2014, cu sediul în București, str. General Berthelot nr. 28-30, sector 1, CUI: 13729380, în calitate de parte în dosarul mai sus menționat, în proces cu dl. Arus Zsolt Istvan formulează:

PUNCT DE VEDERE

În fapt, se invocă de către dl. Arus Zsolt Istvan excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.77 și art.78 din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Raportat la prevederile Constituției României, republicată, petentul nu menționează temeiul de drept pe care își întemeiază excepția; prin urmare, se impune respingerea excepției de neconstituționalitate invocată ca neîntemeiată în drept.

Dispozițiile criticate statuează următoarele:

„ART. 77

(1) Absolvenții învățământului liceal primesc diploma de absolvire și foaia matricolă, parte a portofoliului educațional, care atestă finalizarea studiilor liceale și care conferă dreptul de acces, în condițiile legii, în învățământul postliceal, precum și dreptul de susținere a examenului de bacalaureat.

(2) Elevii care au promovat clasa a XII-a/a XIII-a vor susține examenul național de bacalaureat.

(3) Absolvenții învățământului liceal care susțin și promovează examenul național de bacalaureat dobândesc și diplomă de bacalaureat, care le dă dreptul de acces în învățământul superior, în condițiile legii.

(4) Examenul național de bacalaureat constă în susținerea următoarelor probe:

- proba A de evaluare a competențelor lingvistice de comunicare orală în limba română;

- proba B de evaluare a competențelor lingvistice de comunicare orală în limba maternă, pentru elevii care au urmat studiile liceale într-o limbă a minorităților naționale;

- proba C de evaluare a competenței lingvistice la două limbi de circulație internațională studiate pe parcursul învățământului liceal. Rezultatul evaluării se exprimă prin nivelul de competență corespunzător Cadrelui european comun de referință pentru limbi. Elevii care promovează, pe parcursul învățământului preuniversitar, examene cu recunoaștere internațională pentru certificarea competențelor lingvistice în limbi străine au dreptul la recunoașterea și echivalarea rezultatelor obținute la aceste examene, la cerere și conform unei metodologii aprobate prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului;

- proba D de evaluare a competențelor digitale. Rezultatul evaluării se exprimă prin nivelul de competență, în raport cu standardele europene recunoscute în domeniu. Elevii care promovează, pe

parcursul învățământului preuniversitar, examene cu recunoaștere europeană pentru certificarea competențelor digitale au dreptul la recunoașterea și la echivalarea rezultatelor obținute la aceste examene, la cerere și conform unei metodologii aprobate prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului;

- proba E scrisă de evaluare a competențelor formate pe durata învățământului liceal, după cum urmează:

a) probă scrisă la Limba și literatura română - probă comună pentru elevii de la toate filierele, profilurile și specializările;

b) probă scrisă la Limba și literatura maternă - probă comună pentru elevii de la toate filierele, profilurile și specializările, care au urmat studiile liceale într-o limbă a minorităților naționale;

c) două probe scrise, diferențiate după cum urmează:

1. pentru profilul real din filiera teoretică:

(i) matematică;

(ii) probă transdisciplinară din științe: fizică, chimie, biologie;

2. pentru profilul umanist din filiera teoretică:

(i) o limbă de circulație internațională;

(ii) probă transdisciplinară din geografie, istorie, științe socioumane;

3. pentru filiera tehnologică:

(i) probă scrisă disciplinară specifică profilului;

(ii) probă transdisciplinară specifică domeniului de pregătire;

4. pentru filiera vocațională:

(i) probă practică sau scrisă, după caz, specifică profilului ori specializării;

(ii) probă transdisciplinară specifică profilului sau specializării.

(5) Conținuturile programelor de examen sunt stabilite de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și se dau publicității elevilor la începutul primei clase de liceu, în condițiile legii. Calendarul, metodologia, precum și modul de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat se stabilesc de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și se dau publicității, pentru fiecare generație, la începutul ultimei clase de liceu.

(6) Pentru anumite filiere, profiluri, specializări sau calificări, stabilite de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, absolvenții învățământului liceal pot susține un examen de certificare a calificării, separat de examenul de bacalaureat. Conținutul, calendarul și modul de organizare ale examenului de certificare a calificării se stabilesc de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și se dau publicității, pentru fiecare generație, cel mai târziu la începutul ultimei clase de liceu.

(7) Absolvenții învățământului liceal care susțin și promovează examenul de certificare a calificării primesc certificat de calificare corespunzător nivelului stabilit prin Cadrul național al calificărilor și suplimentul descriptiv al certificatului în format Europass.

(8) Eliberarea certificatului de calificare nu este condiționată de promovarea examenului de bacalaureat.

ART. 78

(1) Examenul național de bacalaureat se consideră promovat de către absolvenții învățământului secundar superior, liceal, care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) au susținut probele A, B, C și D prevăzute la art. 77 alin. (4);

b) au susținut probele scrise E prevăzute la art. 77 alin. (4) și au obținut cel puțin nota 5 la fiecare dintre acestea;

c) au obținut media aritmetică, calculată cu două zecimale exacte, a notelor obținute la probele scrise E prevăzute la art. 77 alin. (4) cel puțin egală cu 6.

(2) În urma promovării examenului național de bacalaureat, absolventului i se eliberează diploma de bacalaureat.

(3) Absolvenților de liceu care au susținut evaluările A, B, C și D prevăzute la art. 77 alin. (4) li se eliberează certificate care atestă nivelul de competență lingvistică, respectiv nivelul de competență digitală. Eliberarea acestor certificate nu este condiționată de promovarea probelor scrise E prevăzute la art. 77 alin. (4).

(4) În cazul nepromovării examenului național de bacalaureat, pot fi recunoscute în sesiunile următoare, la cerere, rezultatele la evaluările A, B, C și D susținute conform prevederilor art. 77 alin. (4), respectiv rezultatele la probele scrise E prevăzute la art. 77 alin. (4) care au fost promovate cu cel puțin nota 5.

(5) În decursul unui an școlar se organizează două sesiuni ale examenului național de bacalaureat.

(5[^]1) Prin excepție de la prevederile alin. (5), în cazuri temeinic justificate, se poate organiza o sesiune de bacalaureat specială, aprobată prin ordin al ministrului educației naționale.

(6) Candidații proveniți din învățământul preuniversitar pot susține examenul național de bacalaureat și examenul de certificare a calificării, fără taxă, de cel mult două ori. Prezentările ulterioare la aceste examene sunt condiționate de achitarea unor taxe stabilite de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

(7) Evaluările A, B, C și D prevăzute la art. 77 alin. (4) se organizează și se desfășoară la nivelul unității de învățământ, în timpul anului școlar, pe parcursul semestrului al II-lea, în fața unei comisii prezidate de directorul unității de învățământ și numite prin decizie a inspectorului școlar general, în condițiile stabilite prin metodologie specifică.

(8) Probele scrise E la examenul național de bacalaureat, prevăzute la art. 77 alin. (4), se susțin după încheierea cursurilor, în fața unei comisii stabilite de inspectoratul școlar.

(9) Comisia prevăzută la alin. (8) este condusă de un președinte, numit prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului dintre cadrele didactice universitare de predare, având titlul științific de doctor, sau de un cadru didactic din învățământul liceal, având gradul didactic I și performanțe profesionale deosebite, dintr-o unitate de învățământ situată în alt județ decât cel în care se află unitatea de învățământ din care provin elevii care susțin probele scrise ale examenului național de bacalaureat.

(10) Comisia prevăzută la alin. (8) este alcătuită exclusiv din profesori de la alte unități de învățământ decât cele din care provin elevii care susțin probele scrise ale examenului național de bacalaureat.

(11) Rezultatele examenului național de bacalaureat se fac publice prin afișare.

(12) În situația în care absolvenții studiilor liceale nu au susținut/nu au promovat examenul național de bacalaureat, aceștia pot beneficia de cursuri de pregătire pentru examenul de bacalaureat, organizate la nivelul unităților de învățământ liceal, precum și la nivelul instituțiilor de învățământ superior acreditate. Fiecare absolvent poate beneficia o singură dată de finanțare pentru a participa la cursurile de pregătire pentru examenul de bacalaureat. Cursurile de pregătire în vederea promovării examenului național de bacalaureat, aprobate de Ministerul Educației Naționale, se desfășoară potrivit unei metodologii aprobate prin ordin al ministrului educației naționale."

Arusz Zsolt Istvan consideră prevederile menționate mai sus ca fiind neconstituționale întrucât cauzează **un tratament discriminatoriu** la adresa elevilor care au urmat studiile liceale într-o limbă a minorităților naționale, elevii care susțin examenul de bacalaureat în limba maghiară au mai multe probe decât cei care îl susțin în limba română.

Reclamantul nu arată care sunt dispozițiile din Constituția României care sunt încălcate de prevederile a căror neconstituționalitate o invocă și nici care este acel drept recunoscut de lege, drept pretins a fi vătămat.

Totodată menționăm că principiul nediscriminării, consacrat în documentele internaționale la care România a aderat este ilustrat de art.2 alin. (4) din Legea nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare: *"Statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare."*

De asemenea, unul din principiile care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România, prevăzut la art.3 lit.i) din Legea nr.1/2011 este *"principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase;"*

Persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul să studieze și să se instruiască în limba maternă, la toate nivelurile, tipurile și formele de învățământ preuniversitar, în condițiile legii.

În acest sens, sunt și prevederile art.45 alin. (1): *"Persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul să studieze și să se instruiască în limba maternă, la toate nivelurile, tipurile și formele de învățământ preuniversitar, în condițiile legii."*

În atare situație, prevederile art.77 și 78 din Legea nr.1/2011 nu sunt neconstituționale, întrucât ele nu diminuează egalitatea șanselor ci, dimpotrivă, instituie măsuri suplimentare de egalizare a acestora, dându-se posibilitatea unei părți a cetățenilor aceleiași țări să folosească, în funcție de libera lor voință, și altă limbă decât cea oficială. Or, examenul de bacalaureat reprezintă tocmai concretizarea voinței exprimate pe parcursul asigurării școlarității.

În spiritul asigurării egalității de șanse pentru toți elevii din țară, cei care studiază în școli cu predare în limbile minorităților naționale susțin atât oral cât și în scris, la examenul național de bacalaureat și o probă în limba maternă. **În acest fel se asigură dreptul constituțional pe care îl au cetățenii aparținând minorităților naționale, acela de a învăța în limba maternă și de a continua și în învățământul superior să studieze limba maternă- art.135 alin. (1) lit. a din LEN.**

În cadrul învățământului preuniversitar cu predare în limbile minorităților naționale, toate disciplinele se studiază în limba maternă, cu excepția disciplinei Limba și literatura română.

Considerăm că, în mod corect CNCD a reținut, la punctul 5.5 din Hotărârea nr.148/2014 următoarele: "Învățământul într-o altă limbă decât cea română reprezintă o opțiune și un drept al elevilor care aleg voluntar această formă de educație. În mod evident, o astfel de formă de educație reprezintă un efort suplimentar, atât din partea statului, cât și a celor care optează în acest mod, alegere ce trebuie asumată de ambele părți."

De altfel, cetățenii români aparținând minorităților naționale **pot alege** să urmeze cursurile unei unități de învățământ cu predare în limba română sau ale unei unități de învățământ cu predare în limba maternă. În situația în care elevul urmează o școală cu predare în limba română, el poate opta să studieze limba și literatura maternă, punându-se astfel în aplicare prevederile Constituției, art.32 care garantează *„dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța limba lor maternă și dreptul de a putea fi instruite în această limbă sunt garantate; modalitățile de exercitare a acestor drepturi se*

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

SECRETAR GENERAL ADJUNCT
DIRECȚIA GENERALĂ JURIDIC

stabilesc prin lege. În acest caz, elevul nu este obligat de prevederile legale să susțină la examenul de bacalaureat probele de Limbă și literatură maternă.

Ca urmare, opțiunea pentru un anumit tip de educație are consecințe directe în modalitatea de evaluare la examenele finale. Acest lucru este valabil pentru toți elevii din sistemul de educație românesc. De exemplu, dacă elevul alege să urmeze studiile liceale la profilul real, el este obligat să susțină în cadrul examenului de bacalaureat disciplina matematică, pe când dacă alege să urmeze studiile liceale la profilul umanist, nu mai susține matematica la examenul de bacalaureat, dar este obligat să susțină istoria.

Astfel, organizarea examenului de bacalaureat nu este discriminatoriu pentru elevii care au urmat studiile liceale într-o limbă a minorităților naționale.

Prevederile art.77 și 78 din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare, sunt perfect compatibile cu prevederile Constituției României. De altfel, Legea nr.1/2011, între altele, consacră sau garantează: egalitatea de șanse, indiferent de naționalitate (art.3); dreptul de a învăța în limba maternă și de a fi instruit în această limbă (art.45).

Criticile reclamantului privind încălcarea O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare nu sunt de natură a atrage neconstituționalitatea prevederilor art.77 și 78 din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare. Ordonanțele guvernului nu au aceeași natură juridică și nu se poate pune semnul egalității cu prevederile legii fundamentale.

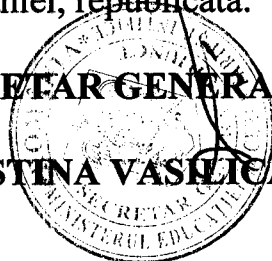
Așa cum am menționat, reclamantul nu arată care sunt prevederile Constituției României încălcate, iar pe de altă parte Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, autoritatea de stat în domeniul discriminării, a constatat că aspectele sesizate de petent, respectiv „faptul că elevii aparținând minorităților naționale susțin mai multe examene, fiind dezavantajați” nu întrunesc elementele constitutive ale discriminării.

Față de cele de mai sus solicităm respingerea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.77 și art.78 din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare, ca neîntemeiată.

În drept: Constituția României, republicată.

SECRETAR GENERAL ADJUNCT

CRISTINA VASILICA ICOCIU

Consilier juridic
Mihaela Nicoleta Ganea